

Een verpleegkundige in elke Raad van Bestuur?

Op 6 november 1970 hield Frederike Meyboom, 99 jaar oud en nog steeds boegbeeld van de Nederlandse verpleging, een donderende toespraak, met als motto 'Zusters, let op uw Saec'. Meyboom velde een snoeihard oordeel over managers en economen in ziekenhuizen. Zij hadden de verpleegkundig

directrice uit de top van het ziekenhuis verdreven.

De afbraak van verpleegkundige invloed in het ziekenhuis was al een tijdje bezig. Tot 1950 waren de arts, de verpleegkundig directrice en de administrateur samen verantwoordelijk. Na 1950 specialiseerden ziekenhuizen zich in rap tempo, met ingrijpende reorganisaties tot gevolg. Directies moesten op cursus om de vernieuwingen te kunnen bijbenen. Ziekenhuizen namen adviesbureaus in dienst om de bestuursstructuur van hun instelling te analyseren. Er kwamen tweehoofdige directies met een medicus en een econoom, waarbij voor de verpleegkundig directrice steeds minder ruimte was. Het regende ontslagen.

Een van de meest spraakmakende gevallen was het vertrek van verpleegkundig directrice Christilla Post van het Radboud Ziekenhuis te Nijmegen in 1971. Dit ontslag schudde de beroepsgroep wakker. Ruim twee jaar probeerde ze het tij te keren, maar de protesten waren ongecoördineerd en misten samenhang. Na 1980 werd de verpleegkundig directrice langzamerhand een zeldzaamheid. Het ongenoegen over de structuur van het ziekenhuis zonder verpleegkundige invloed bleef. In 1989 was die onvrede mede aanleiding tot de *Witte Woede*, de eerste grootschalige verpleegkundige protestbeweging. De Commissie Werner, opgericht om aan de protesten tegemoet te komen, adviseerde de oprichting van Verpleegkundige Adviesraden (VAR). Zijn verpleegkundigen na 25 jaar VAR nu al waar ze wezen moeten? Onmiskenbaar verschaft de VAR verpleegkundigen op de werkvloer weer een stem. Maar om echt invloed op het beleid te hebben is meer nodig. Vandaag praten we voortdurend over leiderschap en het scheppen van een klimaat met ruimte voor lef. Dus verpleegkundigen, pak dat leiderschap en zorg dat in alle Raden van Bestuur weer een verpleegkundige komt te zitten!

drs. Nannie Wiegman
directeur Florence Nightingale Instituut
www.fni.nl